



PETERKA & PARTNERS

Advokátní kancelář, Law Offices, Cabinet d'avocats

**Nový zákoník práce v ČR
z.č. 262/2006 Sb.
s účinností od 1.1.2007**

13. září 2006

JUDr. Adéla Krbcová

PETERKA & PARTNERS v.o.s.

Obsah

- I. Koncepce a hlavní principy nového zákoníku práce
- II. Stručný přehled změn se zaměřením na nová práva a povinnosti zaměstnavatele
- III. Velmi diskutovaná témata nového zákoníku práce - povinnost platit náhradu mzdy („nemocenskou“) a postavení a pravomoc odborových organizací
- IV. Srovnání s dosavadní právní úpravou, budoucnost nové právní úpravy

I. Koncepce a hlavní principy nového zákoníku práce

A) Koncentrace pracovněprávní úpravy

- ❖ rozsáhlost úpravy
 - 395 paragrafů, 14 částí
- ❖ integrace dříve samostatných předpisů
 - *úprava odměňování, cestovních náhrad*
- ❖ nové a navazující předpisy
 - *pouze rámcová úprava bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zákoníku práce*
 - *antidiskriminační zákon*
 - *z. o nemocenském pojištění a další*

I. Koncepce a hlavní principy nového zákoníku práce

B) Použití ustanovení občanského zákoníku

❖ pojem delegace

❖ příklady

např. právní úkony

*právní postavení zaměstnavatelů právnických osob,
zastoupení*

náhrada škody, bezdůvodné obohacení

promlčení, promlčecí doba, počítání času atd.

I. Koncepce a hlavní principy nového zákoníku práce

- c) Liberalizace pracovní práva a posílení smluvní volnosti
 - ❖ Zavedení principu „Co není zakázáno, je dovoleno“
 - ❖ Limitace smluvní svobody
 - Význam §§ 2 a 363 zákoníku práce
 - ❖ Smluvní instrumenty a jejich vztah
 - Kolektivní smlouva
 - Pracovní smlouva a dohody
 - Nepojmenované smlouvy dle občanského zákoníku
 - ❖ Minimální a maximální standart
 - Prostor pro smluvní ujednání
 - Zachování principu rovného zacházení
 - ❖ Příklady

Např. delší dovolená, vyšší odstupné, mzdové příplatky, příslib zaměstnání atd.

I. Koncepce a hlavní principy nového zákoníku práce

D) Úprava základních zásad pracovního práva a úprava základních otázek

- ❖ Základní zásady jako výkladová pravidla

- ❖ Zákaz diskriminace

 - odkaz na *antidiskriminační zákon*

- ❖ Definice

 - *předmět pracovněprávních vztahů, závislá činnost, tzv. švarcsystém,*

 - *pracovněprávní poměr*

II. Stručný přehled změn zákoníku práce

- A) Pracovní poměr, pracovní smlouvy a další dohody
- ❖ úprava povinností zaměstnavatele před vznikem pracovního poměru
 - *výběr kandidátů*
 - *poskytování osobních údajů*
 - *informační povinnost zaměstnavatele*
 - ❖ vznik pracovního poměru
 - *vznik pracovního poměru zásadně smlouvou*
 - *náležitosti pracovní smlouvy (písemnost, povinné náležitosti – druh, místo(a), den nástupu, další ujednání)*
 - *zásadní změny v oblasti jmenování, odvolání v podnikatelské sféře, volba*
 - ❖ některé další změny týkající se pracovního poměru
 - *zkušební doba (způsob a doba sjednání a s kým)*
 - *změna pracovního poměru (změna druhu práce) – převedení na jinou práci, pracovní cesta*

II. Stručný přehled změn zákoníku práce

- B) Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, další pracovní poměr, přidělení
- ❖ dohoda o pracovní činnosti a provedení práce
 - zestručnění úpravy dohod, odkaz na použití ustanovení o pracovní smlouvě
 - zvýšení max. počtu hodin u dohody o provedení práce na 150h
 - ❖ sjednání dalších pracovních poměrů
 - vedlejší pracovní poměr neupraven
 - práce doma
(homeworking, teleworking)

II. Stručný přehled změn zákoníku práce

C) Skončení pracovního poměru

- ❖ v zásadě zachována dosavadní úprava způsobu skončení s drobnými změnami
 - *smrt zaměstnavatele*
 - *dohoda o skončení pracovního poměru písemně*
 - *zrušení ve zkušební době (nezapočítávají se překážky, 14denní lhůta)*
- ❖ úprava výpovědi
 - *sjednocení výpovědní lhůty (nejméně 2 měsíce)*
 - *výpovědní důvody*
 - *zrušení nabídkové povinnosti, pomoci při hledání nového zaměstnání*
 - *odstupné (nejméně 3násobek, 12tinásobek)*
- ❖ nadále nemožnost skončit pracovní poměr bez udání důvodu za finanční kompenzaci

II. Stručný přehled změn zákoníku práce

D) Pracovní doba

- ❖ nová definice pracovní doby
 - *pracovní doba mladistvých*
 - *zkrácení pracovní doby*
 - *stručně k práci přes čas, v noci, ve dnech pracovního klidu*
- ❖ úprava pracovní pohotovosti
 - *jen mimo pracoviště*
- ❖ konto pracovní doby
 - *nový způsob nerovnoměrného rozvržení pracovní doby*
 - *podmínky zavedení*
 - *účet pracovní doby, účet mzdy, dorovnání rozdílu*

II. Stručný přehled změn zákoníku práce

E) Odpovědnost za škodu, ochrana práv

❖ odpovědnost zaměstnance

- *za ztrátu svěřených předmětů - limit 50.000 Kč, písemná dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených předmětů*
- *odpovědnost za škodu způsobenou vyrobením vadného výrobku*

❖ odpovědnost zaměstnavatele

- *za škodu na odložených věcech limit 10.000 Kč*
- *úprava náhrady škody při pracovních úrazech nemocech z povolání (zvláštní právní předpis)*

❖ ochrana majetkových práv zaměstnavatele a ochrana osobních práv zaměstnance

II. Stručný přehled změn zákoníku práce

- F) Evidenční povinnosti, doručování, stručný přehled některých dalších změn
- ❖ Povinnosti zaměstnavatele v evidenci
 - *evidence jednotlivých zaměstnanců*
 - *osobní spis*
 - *posudek, potvrzení o zaměstnání*
 - ❖ Doručování
 - *možnost doručování elektronicky a podmínky*
 - *doručování zaměstnavateli*
 - ❖ Příkladný přehled dalších změn
 - *úprava veškerých překážek v práci*
 - *zrušení další dovolené*
 - *prohlubování a zvyšování kvalifikace*
 - *atd.*

III. Další diskutovaná témata nového zákoníku práce

- A) Poskytování náhrady mzdy v době pracovní neschopnosti zaměstnance zaměstnavatelem
- ❖ vznik povinnosti poskytnout náhradu mzdy
 - za prvních 14 kalendářních dní trvání dočasné pracovní neschopnosti
 - splnění podmínek nemocenského pojištění
 - vyplácí se pouze za pracovní den dočasné pracovní neschopnosti
 - ❖ výše náhrady
 - ve výši 30% průměrného výdělku za 1. – 3. den dočasné pracovní neschopnosti
 - ve výši 69% průměrného výdělku za 4. – 14. den dočasné pracovní neschopnosti
 - možnost zvýšení, snížení
 - ❖ kontrolní oprávnění zaměstnavatele, oprávnění nevyplatit náhradu mzdy

III. Další diskutovaná témata nového zákoníku práce

B) Postavení odborů

- ❖ stávající úprava v zásadě zachována
 - *obory, rada zaměstnanců, zástupce zaměstnanců*
 - *informační a projednávací povinnosti zaměstnavatele*
- ❖ kolektivní smlouva a vnitřní předpis
 - *nároky upravené kolektivní smlouvou*
 - *pojem vnitřní předpis*
 - *kdy může zaměstnavatel vydat vnitřní předpis*
- ❖ oprávnění uzavřít kolektivní smlouvu s největší kolektivní organizací

IV. Srovnání se současnou právní úpravou, budoucnost zákoníku práce

A) Přehled zásadních změn současné a budoucí úpravy

Dosavadní zákoník práce z.č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů	Nový zákoník práce z.č.262/2006 Sb., s účinností od 1.1.2007
Co není dovoleno, je zakázáno Kogentnost	Co není zakázáno, je dovoleno Určitá smluvní volnost, různé druhy smluv
Samostatný předpis ve vztahu k občanskému zákoníku	Delegační princip ve vztahu k občanskému zákoníku
Nedefinuje řadu základních pojmů	Definice závislé práce, pracovně právních vztahů – pracovní poměr a dohody mimo pracovní poměr, obsahuje základní zásady pracovněprávních vztahů
Obsahuje podrobnou úpravu zákazu diskriminace principu rovného zacházení	Jen rámcová úprava Odkaz na nový zákon

IV. Srovnání se současnou právní úpravou, budoucnost zákoníku práce

Vznik pracovního poměru vedoucích zaměstnanců jmenováním a vznik pracovního poměru volbou	Jmenování možné jen ve stanovených případech v nepodnikatelské sféře Volbou se pracovní poměr nadále nezakládá
Účinná pomoc k získání nového zaměstnání určitým skupinám zaměstnanců	Zrušeno
Nabídková povinnost	Zrušeno
Výpovědní lhůty 2 resp. 3 měsíce	Jednotná výpovědní lhůta nejméně 2 měsíce
Odstupné ve výši dvojnásobku průměrného výdělku	Odstupné ve výši nejméně trojnásobku resp. 12tinásobku průměrného výdělku
Neobsahuje možnost reagovat na měnící se potřebu práce	Zavedení konta pracovní doby

IV. Srovnání se současnou právní úpravou, budoucnost zákoníku práce

Obsahuje úpravu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	Úprava základních práv a povinností v dané oblasti Ostatní otázky řeší zvláštní zákon
Obsahuje úpravu náhrady škody na zdraví zaměstnance při pracovním úrazu nebo při nemoci z povolání	Zvláštní zákon
Odměňování řeší zvláštní zákony	Odměňování v podnikatelské i nepodnikatelské sféře upraveno přímo v zákoně
Neobsahuje povinnost vyplácet náhradu mzdy při dočasné pracovní neschopnosti	Zakotvuje povinnost zaměstnavatele vyplácet náhradu mzdy za prvních 14 dní dočasné pracovní neschopnosti
Doručování pouze osobně či prostřednictvím držitele poštovní licence	Doručování elektronickým způsobem
Obdobná úprava kolektivních vztahů	

IV. Srovnání se současnou právní úpravou, budoucnost zákoníku práce

B) Budoucnost nového zákoníku práce

- ❖ úvahy o novelizaci
- ❖ nový občanský zákoník



PETERKA & PARTNERS

Advokátní kancelář, Law Offices, Cabinet d'avocats

www.peterkapartners.com

PRAHA



BRATISLAVA



KYJEV

